

Näringsdepartementet

N2016/00179/TIF

Yttrande över Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar (SOU 2016:3), Dnr 00035/2016

Bakgrund

Helsingborgs stad har fått möjlighet att yttra sig över Näringsdepartementets delrapport från Sverigeförhandlingen: höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar (SOU 2016:3).

Ärendet har beretts av tjänstemän på stadsledningsförvaltningen.

Regeringen beslutade den 1 juli 2014 att tillkalla en särskild utredare som ska fungera som förhandlingsperson i kommittén för utbyggnad av nya stambanor samt åtgärder för bostäder och ökad tillgänglighet i storstäderna (dir. 2014:106), numera kallad Sverigeförhandlingen.

Den 10 juli 2014 utsågs HG Wessberg till förhandlingsperson och Catharina Håkansson Boman utsågs till biträdande förhandlingsperson.

Förhandlingspersonen ska senast den 31 december 2015 lämna en delredovisning innehållande en analys av dels kommersiella förutsättningar för nya stambanor mellan Stockholm och Göteborg/Malmö, dels möjliga finansieringsprinciper för nya stambanor inklusive legala förutsättningar för differentierade särskilda banavgifter. Eventuella avvikelser från gällande finansieringsprinciper för investeringar i transportinfrastruktur ska motiveras särskilt.

Förhandlingspersonen ska lämna ytterligare en delredovisning senast den 1 juni 2016, samt slutredovisa sitt uppdrag senast den 31 december 2017.

Helsingborgs stads synpunkter

Helsingborgs stad anser att utredarens förslag är gediget och väl underbyggt. Staden ställer sig positiv till föreslaget upplägg för kommersiell trafik på höghastighetsjärnvägen och att nya finansieringsalternativ prövas. Helsingborgs stad välkomnar förslaget till fortsatt process avseende fast förbindelse Helsingborg-Helsingör samt det underlag till kommande infrastrukturproposition som förhandlaren presenterar i sin delrapport.

Höghastighetsjärnväg

Befolkningsmässigt är Helsingborgs stad Sveriges åttonde kommun med 137 000 invånare. Sedan millenieskiftet har befolkningen ökat med 16 procent. Ökningen beror i huvudsak på inflyttning, vilken varit särskilt stor under de senaste åren. Tillväxttakten har de senaste åren varit bland de högsta i landet och 2035 räknar staden med att ha 176 000 invånare.

Under såväl 2014 som under 2015 påbörjades närmare 1 000 bostäder, vilket är nästan dubbelt så många per 1 000 invånare som i landets tre storstadskommuner. Bostadsbyggandet

i Helsingborg är med andra ord starkt, vilket Sverigeförhandlingen understryker vikten av i sin andra delrapport.

För att möta de kommande årens väntade befolkningsökning behövs det sannolikt byggas 1 000 bostäder varje år.

För att nyttor med höghastighetsjärnväg i Sverige ska uppstå i Helsingborg och stimulera bostadsbyggandet vill vi understryka vikten av kopplingarna till och från höghastighetsbanan. Konkurrenskraftiga restider och bra turtäthet är av största vikt längs Skånebanan, mellan Helsingborg och Hässleholm.

Västkustbanan utgör också en viktig koppling till och från Helsingborg. Att Västkustbanan byggs ut till dubbelspår i hela sin sträckning ökar matarkapaciteten mellan hela västkusten och vidare till stationslägena för höghastighetståg i t ex Lund, Hässleholm och Jönköping och Göteborg.

På längre avstånd är kopplingen Helsingborg-Stockholm av största vikt. Med föreslagen utbyggnad av ny stambana blir Helsingborg den enda större stad i Sverige utan direkt koppling till Stockholm med höghastighetsjärnväg. Med höghastighetsjärnväg via Värnamo anser Helsingborg det vara angeläget att järnvägen följer väg E4 så långt söderut som möjligt för att i framtiden kunna bygga ut en höghastighetskoppling till Helsingborg så kostnadseffektivt som möjligt.

Helsingborgs stad är positiv till Sverigeförhandlingens förslag att koppla den svenska höghastighetsjärnvägen vidare söderut till Copenhagen Airport, Köpenhamn och Hamburg.

Det är av största vikt att medel till höghastighetsjärnvägen inte konkurrerar ut insatser eller objekt i den nationella planen för transportinfrastruktur. Sverigeförhandlingen visar på att kundunderlag med god lönsamhet finns. Helsingborgs stad anser det vara angeläget att utbyggnaden av höghastighetsjärnvägen kommer till stånd snarast möjligt, och vi ser att intressanta finansieringslösningar finns. Utbyggnaden är bland annat betydelsefull för att kunna möta det stora nationella åtagandet gällande klimatet i och med Parisavtalet i december 2015.

Samtidigt som en satsning på förstärkning av järnvägsnätet genom nya stambanor är angeläget vill vi i Helsingborgs stad understryka vikten av att fullfölja tidigare beslut. Dubbelspårsutbyggnaden på Västkustbanan måste slutföras med sträckan Maria-Helsingborg C under den kommande planperioden. Det har då gått nästan 40 år sedan riksdagen fattade beslut om utbyggnad till dubbelspår. Den fulla samhällsekonomiska nyttan av hittills gjorda investeringar erhålls inte förrän hela banan är utbyggd och alla flaskhalsar är undanröjda.

Vid val av utbyggnadsordning av höghastighetsjärnvägen är det viktigt att se till systemets helhet. Föreslagna mål avseende restider och punktlighet förefaller rimliga och är avgörande för att ge kvalitet i det framtida resandet.

För att kunna genomföra utbyggnaden av höghastighetsjärnvägen i Sverige krävs omfattande personella resurser, såväl inom planering som anläggning. Helsingborgs stad vill understryka vikten av att tillräckliga och rätt resurser finns tillgängliga under de kommande åren. Vi ser en risk i att såväl Trafikverket som länsstyrelserna kommer att sakna resurser framöver.

Ny fast förbindelse Helsingborg-Helsingör

Med glädje konstaterar vi att Trafikverket och Sverigeförhandlingen ser nyttan av en fast förbindelse Helsingborg-Helsingör.

Ökad integration i Öresundsregionen och en större arbetsmarknad är viktiga parametrar för en god tillväxt. En ny fast förbindelse Helsingborg-Helsingör skapar utrymme för ett stort antal nya bostäder i ett attraktivt läge, helt i linje med Sverigeförhandlingens direktiv.

Ett flertal studier visar att HH-förbindelsen är ett mycket lönsamt objekt som kan finansiera de landanslutningar som krävs i Sverige och Danmark.

Helsingborgs stad ser fram emot det föreslagna fortsatta arbetet under 2016, med syfte att uppfylla de tidigare åtagandena i regeringens proposition 2012/13:25 "Investeringar för ett smart och hållbart transportsystem".

Vi vill understryka vikten av att ha en tydlig plan för den fortsatta processen med fast förbindelse Helsingborg-Helsingör efter Sverigeförhandlingens avslutade uppdrag.

Tillgänglighet till Helsingborg

Helsingborgs stad välkomnar Sverigeförhandlingens förslag på åtgärder i befintlig infrastruktur som väsentligt kan bidra till att öka nyttan av såväl höghastighetsjärnvägen som en framtida fast förbindelse Helsingborg-Helsingör. Det är av yttersta vikt att detta hanteras inom ramen för arbetet med Nationell plan 2018-2029, såsom föreslaget.

För att säkerställa nyttan med respektive åtgärd är det viktigt att kompletterande åtgärder i och kring Helsingborg planeras som en helhet. Hänsyn behöver tas till en fast förbindelse Helsingborg-Helsingör liksom en dragning av höghastighetsjärnvägen via Hässelholm till Malmö. Varje åtgärd ska dock kunna genomföras oberoende av övriga åtgärder. I redovisat underlagsmaterial som lämnats in till Sverigeförhandlingen pekar Helsingborgs stad på synergieffekter mellan olika åtgärder (Skånebanan, Ramlösa, Väst kustbanan Maria-Helsingborg C, Södertunneln och stadsspårväg).

Helsingborgs stad anser det vara angeläget att Sverigeförhandlingens förslag till direktiv för kommande åtgärdsplanering omfattar fortsatt arbete avseende ett Helsingborgspaket/HH-förbindelse.

Statens infrastrukturplanering behöver samordnas

Det är positivt att Sverigeförhandlingen ser vikten av att samordna sitt uppdrag med den ordinarie infrastrukturplaneringen. Detta är angeläget inför kommande avtal och finansieringsbeslut.

Helsingborgs stad vill poängtera att investeringar i såväl statlig som kommunal infrastruktur måste planeras och prioriteras utifrån en helhetsbild. Inom ramen för Sverigeförhandlingens storstadsåtgärder saknar vi investeringar i den statliga infrastrukturen i Skåne, medan vi noterar att sådana satsningar föreslås i Stockholmsområdet.

Kontaktperson hos oss i ärendet är:

Susanne Duval
Infrastrukturstrateg, projektledare Sverigeförhandlingen
Stadsledningsförvaltningen
susanne.duval@helsingborg.se
042-10 33 33

Helsingborg den 9 mars 2016

Peter Danielsson
Ordförande